

ZORGEN AMNESTY OVER VEILIG THUIS-MELDINGEN NA DEMONSTRATIES

Februari 2024

1. AANLEIDING: POLITIE MELDT DEMONSTRERENDE OUDERS EN KINDEREN BIJ VEILIG THUIS

Vanaf 9 september 2023 demonstreerde *Extinction Rebellion* herhaaldelijk op de Utrechtsebaan, een weg in het centrum van Den Haag die van en naar de snelweg A12 leidt. Op maandag 11 september maakte de politie bekend dat zij ouders die met kinderen deelnamen aan de demonstratie had gemeld bij Veilig Thuis, een meld- en adviespunt voor kindermishandeling en huiselijk geweld.

Veel media berichtten hierover,ⁱ en het leidde tot debatten in de gemeenteraad in Den Haag en Amsterdam.ⁱⁱ Uit documenten van de politie die geopenbaard zijn na een Woo-verzoek, blijkt dat de politie uiteindelijk 36 kinderen heeft aangehouden.ⁱⁱⁱ Na de meeste aanhoudingen van kinderen op de A12 is een melding gemaakt.^{iv} Veilig Thuis reageerde ontstemd op de meldingen:

“We hebben dit moeten vernemen via de media en we hebben er met verbazing kennis van genomen. (...) Er zijn tal van meldingsgronden, maar het meenemen van een minderjarige naar een vreedzame demonstratie is er niet een van.”

NOS, 'Veilig Thuis 'ontstemd' over meldingen politie over kinderen A12-activisten', 11 september 2023.

Het doen van een melding vormt een inperking van het demonstratierecht en het recht op privacy, ook als Veilig Thuis geen verdere opvolging geeft aan de melding. Elke inperking van mensenrechten moet strikt getoetst worden aan mensenrechten.

In dit memo wijst Amnesty International (hierna: Amnesty) met name op de gevolgen voor het demonstratierecht. Amnesty vreest dat de politieregistraties en meldingen een *chilling effect* hebben. De dreiging van een Veilig Thuis-melding kan ouders en kinderen afschrikken en ertoe leiden dat kinderen van hun ouders niet mogen deelnemen aan demonstraties.^v Zo'n melding heeft immers aanzienlijke gevolgen voor ouders en kinderen: de politie verwerkt hun gevoelige persoonsgegevens in politiesystemen en deelt die met Veilig Thuis, die vervolgens kan besluiten om onderzoek te doen en bijvoorbeeld op huisbezoek kan gaan.^{vi} Een melding kan iemand lange tijd achtervolgen, aangezien de gegevens van zowel ouder als kind ten minste 15 jaar worden bewaard. Dit kan verlengd worden tot maximaal 30 jaar.^{vii}

KADER 1: RISICO-DENKEN ZET DEMONSTRATIERECHT ONDER DRUK

In Nederland grijpen autoriteiten vaker naar surveillance om demonstranten in de gaten te houden. Amnesty publiceerde hierover in 2023 het rapport *Ongecontroleerde macht*. Amnesty ziet dat autoriteiten neigen naar risico-denken bij demonstraties en maakt zich daar zorgen over.

Demonstraties worden onterecht geproblematiseerd en hierdoor staat het recht om te demonstreren onder druk.^{viii} Terwijl het demonstratierecht zo belangrijk is in een democratie – het is een ventiel voor ongenoegen. Historisch gezien heeft het demonstratierecht mensen in staat gesteld voor hun rechten op te komen en bij te dragen aan maatschappelijke verandering. Door te demonstreren kan iedereen een stem opeisen en kracht putten uit het feit dat zij deel uitmaken van een grotere beweging.^{ix} Wat men ook vindt van de tactieken van *Extinction Rebellion*, het demonstratierecht beschermt vreedzame demonstraties in de vorm van blokkades zoals die op de Utrechtsebaan. De overheid mag alleen ingrijpen met inachtneming van mensenrechten.^x De burgemeester en de politie moeten het demonstratierecht in de eerste plaats beschermen, zo benadrukt ook de Nationale ombudsman:

“De burgemeester moet, met hulp van de politie, demonstraties in zijn of haar gemeente faciliteren en beschermen, zodat demonstranten hun grondrecht kunnen uitoefenen. Deze overheden beschouwen het demonstratierecht in de praktijk nog te vaak als onderdeel van een belangenafweging: het recht op demonstreren versus het belang van de openbare orde en veiligheid. Maar demonstratievrijheid is geen onderdeel van een belangenafweging.”^{xi}

Amnesty roept de Nederlandse overheid op om te stoppen met surveillance van protest. Autoriteiten moeten demonstranten niet zien als risico's die moeten worden gemonitord of gecontroleerd, maar als mensen die vreedzaam een mensenrecht uitoefenen.

2. HANDELINGSKADER VAN DE POLITIE LAAT MENSENRECHTEN ONBENOEMD

De meldingen van de politie waren niet gebaseerd op specifieke aanwijzingen van kindermishandeling of huiselijk geweld, maar op de deelname van kinderen aan een demonstratie. Nu het ging om een vreedzaam protest, moet de handelswijze van de politie getoetst worden aan de hand van het demonstratierecht van kinderen.

De politie beargumenteert de behoorlijkheid van haar handelen aan de hand van een *Handelingskader voor VT-meldingen* (zie kader 2 hieronder) dat pas is opgesteld na de meldingen in september 2023.^{xii} De politie heeft het Handelingskader en andere documenten over meldingen bij Veilig Thuis geopenbaard na twee Woo-verzoeken in november en december 2023.^{xiii} Het Handelingskader is illustratief voor het risico-denken van de politie: het uitgangspunt is dat bij demonstraties sprake kan zijn van een “zorgelijke situatie” die een melding kan rechtvaardigen.

KADER 2: HANDELINGSKADER VAN DE POLITIE

2.5. VT-meldingen bij demonstraties

Voor VT meldingen is het landelijk werkproces Vroegsignalering en Doorverwijzing van de politie het uitgangspunt. Dat betekent dat de politie onder meer (naast huiselijk geweld en (vermoeden) van kindermishandeling) een VT-melding opmaakt bij:

- delict gedrag van jeugdige 12-minner;
- in overige gevallen waarin sprake is van zorg over een minderjarige.

Bij demonstraties kan sprake zijn van een zorgelijke situatie. Omstandigheden die een melding zouden kunnen rechtvaardigen, zijn:

- Deelnemen aan niet toegestane demonstratie
- Voor de waterwerper gaan zitten
- Voor de linie van politie (incl. ME) gaan zitten
- Betrokken of getuigen zijn van politie (incl. ME) optreden
- Geconfronteerd worden met geweld
- Hinderlijk- of overlastgevend gedrag veroorzaken
- Niet voldoen aan bevel of vordering
- Zich laten aanhouden voor de WOM
- Schuldig maken aan een overige overtreding of misdrijf
- Het niet willen of kunnen legitimeren
- Geen NAW-gegevens willen opgeven
- Zonder wettelijk/ouderlijk gezag deelnemen
- Andere omstandigheden die een melding rechtvaardigen

Randvoorwaarden bij het opmaken van een VT melding zijn:

- Uitblijven adequate reactie van ouder/verzorger op het moment dat ze gewezen worden op bovengenoemde veiligheidsrisico's
- Er zijn concrete zorgen over de veiligheid van de minderjarige

Het Handelingskader weegt het demonstratierecht en Kinderrechten niet mee in het beoordelen van de situatie en de te nemen maatregelen. Bijvoorbeeld:

- *Deelnemen aan niet toegestane demonstratie* is op zichzelf geen rechtvaardiging voor politieoptreden. Sterker nog: mensen hebben helemaal geen toestemming of vergunning nodig om te demonstreren. Een tijdige *kennisgeving* door demonstranten is wel belangrijk, omdat de lokale overheid zich dan goed kan voorbereiden op het faciliteren van de demonstratie.^{xiv} Het enkel ontbreken van een kennisgeving mag echter geen aanleiding zijn tot een inperking of verbod van een protest.^{xv} Kennisgevingsvereisten kunnen daarnaast discriminerend uitpakken voor kinderen, omdat zij de regels mogelijk niet kennen of niet in de positie zijn om ze na te leven.^{xvi}
- Met de criteria *Voor de waterwerper gaan zitten*,^{xvii} *Voor de linie van politie (incl. ME) gaan zitten*, *Betrokken of getuigen zijn van politie (incl. ME) optreden* en *Geconfronteerd worden met geweld* gaat de politie voorbij aan haar eigen verantwoordelijkheid om kinderrechten te beschermen. Bij de inzet van geweldsmiddelen moet de politie rekening houden met kinderen en hen zoveel mogelijk beschermen tegen de schadelijke effecten.^{xviii} In algemene zin moet de politie altijd de minst ingrijpende middelen gebruiken en handelen in verhouding tot de ernst van het strafbare feit en het legitieme doel dat ze wil bereiken.^{xix} Het ging in dit geval om het niet-opvolgen van een vordering van de politie om te vertrekken. Dit vormt slechts een lichte overtreding.^{xx}
- De criteria *het niet willen of kunnen legitimeren* en *Geen NAW-gegevens willen opgeven* creëren een drempel voor kinderen om deel te nemen aan demonstraties. Jezelf legitimeren

mag geen voorwaarde zijn om gebruik te mogen maken van je demonstratierecht.^{xxi} Unicef benadrukt dat kinderen vrij van surveillance moeten kunnen demonstreren. De gevolgen van surveillance kunnen onevenredig groot zijn voor kinderen, omdat het voor hen moeilijker is om onrechtmatige gegevensverwerkingen aan te vechten.^{xxii}

- *Zonder wettelijk/ouderlijk gezag deelnemen* kan volgens de politie al een melding aan Veilig Thuis rechtvaardigen. Dit gaat in tegen de plicht die de overheid heeft om ervoor te zorgen dat een kind dat deelneemt aan demonstraties gezien wordt als iemand die een fundamenteel recht uitoefent.^{xxiii}
- Ook bij het *Niet voldoen aan een bevel of vordering, Zich laten aanhouden voor de WOM* (Wet openbare manifestaties, Wom) of *Schuldig maken aan een overige overtreding of misdrijf* moet de politie aan de hand van mensenrechten en kinderrechten overwegen of ingrijpen bij een demonstratie noodzakelijk is, en zo ja, wat de minst ingrijpende wijze is.^{xxiv}
- Van *Hinderlijk- of overlastgevend gedrag veroorzaken* kan al snel sprake zijn in de context van een demonstratie. Vrijwel iedere demonstratie veroorzaakt immers enige hinder of overlast. Dat hoort erbij en dat moeten autoriteiten en omstanders tolereren.^{xxv}

Tot slot geeft het criterium *andere omstandigheden die een melding rechtvaardigen* politieagenten nagenoeg een vrijbrief. Met verwijzing naar zo'n vaag en ruim geformuleerd criterium kan de politie elke melding rechtvaardigen. De set aan criteria brengt zo risico's van willekeur en discriminatie met zich mee.

KADER 3: DEMONSTRATIERECHT VAN KINDEREN

Het demonstratierecht van kinderen wordt beschermd door meerdere mensenrechtenverdragen, waaronder het Kinderrechtenverdrag (Artikel 15). Dit recht is van groot belang voor kinderen, omdat zij vaak geen politieke macht hebben en niet vertegenwoordigd zijn in bestaande structuren. Het is een belangrijk middel waarmee kinderen hun andere rechten kunnen opeisen.^{xxvi}

Kinderen genieten het demonstratierecht op gelijke voet met volwassenen: leeftijd is geen drempel voor de erkenning van het demonstratierecht. De algemene principes van het demonstratierecht gelden daarom ook voor kinderen.^{xxvii} Wanneer de politie zorgen heeft over de veiligheid van kinderen, moet zij in de eerste plaats kijken wat zij kan doen om ervoor te zorgen dat kinderen veilig hun demonstratierecht kunnen uitoefenen.^{xxviii} Bij alle maatregelen die kinderen raken moeten de belangen van het kind de eerste overweging zijn (Artikel 3 Kinderrechtenverdrag).^{xxix}

In 2021 vroeg de Speciale VN-Rapporteur voor fundamentele vergaderings- en verenigingsvrijheid aandacht voor het recht van kinderen om te demonstreren voor klimaatrechtvaardigheid. De Speciale Rapporteur sloot zich aan bij de oproep van het Comité voor de Rechten van het Kind om 'kinderen te omarmen als actieve betrokkenen bij beslissingen die een impact zullen hebben op hun toekomstige welzijn'.^{xxx} Uit onderzoek van de Kinderombudsvrouw blijkt ook dat kinderen in Nederland het klimaat heel belangrijk vinden.^{xxxi} Via demonstraties kunnen kinderen uiting geven aan hun zorgen. In reactie op de vraag of het pedagogisch verantwoord is dat kinderen demonstreren, zei de Kinderombudsvrouw:

“Het is verantwoord zolang het kind niet in een onveilige situatie terechtkomt. En verder geldt; hoe meer een kind geraakt wordt door een onderwerp, hoe belangrijker het is voor een kind om daar iets over te zeggen. Kinderen voelen zich beperkt in hun mogelijkheden als zij zich niet kunnen uitspreken.”^{xxxii}

3. HELDERE VERANTWOORDING ONTBREEKT

Als autoriteiten besluiten om in te grijpen in het demonstratierecht, moeten zij daarover verantwoording afleggen en transparant zijn over het proces. De uitkomst en de redenen moeten goed worden gecommuniceerd.^{xxxiii} Dat gebeurde onvoldoende bij de Veilig Thuis-meldingen.

In reactie op de kritische berichtgeving stelde de politie dat zij “net als Veilig Thuis [vindt] dat aan een melding altijd een zorgvuldige afweging vooraf moet gaan en dat de zorgen goed moeten worden onderbouwd.”^{xxxiv} Tegelijkertijd zegt de politie *altijd* melding te doen bij kinderen onder de 12 jaar die zijn aangehouden. De voorzitter van de politievakbond ACP schreef:

“Je bent gewoon niet goed snik als je als ouder je kind meeneemt naar een demonstratie op de #A12 van #XR. #veiligthuis zou beter moeten weten!”^{xxxv}

Dit versterkt Amnesty’s indruk dat de specifieke belangen van een individueel kind niet leidend zijn geweest. Ondanks de bevestiging van Veilig Thuis dat het meenemen van een minderjarige naar een vreedzame demonstratie geen reden is voor een melding van mogelijke kindermishandeling of huiselijk geweld, hield de politie voet bij stuk in interne documenten:

“Het doen van meldingen bij VT vindt politieke en ambtelijke steun. We gaan ermee door. Mij is wel gevraagd een handelingskader te maken.”^{xxxvi}

Het Handelingskader schrijft ook voor de toekomst geen toetsing of verantwoording voor. In tegendeel: de criteria vormen een vrijbrief en legitimeren elke melding. In een politiedocument uit 2019, de *Privacy Impact Assessment voor politiemeldingen aan Veilig Thuis*, vereist de politie voor de verstrekking van politiegegevens aan Veilig Thuis wel toetsing door een bevoegd functionaris.^{xxxvii} Uit het document blijkt echter niet wat deze toetsing inhoudt. Volgens eerder gepubliceerde samenwerkingsafspraken gaat dit om een beperkte toetsing door het Openbaar Ministerie, die toestemming verleent voor verstrekking is.^{xxxviii} Amnesty is niet bekend met documenten, onderzoeken of evaluaties waaruit blijkt dat deze voorschriften in september 2023 zijn gevolgd en of verdere toetsing aan mensenrechten of Kinderrechten plaatsvindt.

Daarnaast betwiste de politie in 2020 zelf al de bevoegdheid van Veilig Thuis over ‘overige zorgen jeugd’, waar het Handelingskader uit 2023 op voortborduurde. De politie meldt demonstrerende kinderen onder de categorie ‘overige zorgen jeugd’, maar twijfelde eerder of ze met gevallen in deze categorie wel bij Veilig Thuis moet zijn:

“Op grond van artikel 5.1.6 lid 2 WMO is Veilig Thuis bevoegd om persoonsgegevens over gezondheid, huiselijk geweld en/of kindermishandeling te verwerken van personen die betrokken zijn bij huiselijk geweld of kindermishandeling, indien uit een melding redelijkerwijs een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling kan worden afgeleid en de verwerking noodzakelijk is voor de uitoefening van de wettelijke taken van Veilig Thuis. (...) De vraag is of ‘overige zorgen jeugd’ onder deze bevoegdheid valt. Naar het antwoord op deze vraag vindt nader onderzoek plaats.”^{xxxix}

In reactie op de Woo-verzoeken van november en december 2023 openbaarde de politie geen documenten over het genoemde ‘nadere onderzoek’. De politie publiceerde ook geen informatie over het aantal meldingen dat door de politie bij Veilig Thuis is gedaan naar aanleiding van minderjarigen die deel hebben genomen aan demonstraties. De politie liet in reactie op de Woo-verzoeken weten dat dergelijke informatie niet wordt bijgehouden.^{xl}

4. CONCLUSIE

Kinderen moeten worden beschouwd als volwaardige deelnemers aan een demonstratie, wiens demonstratierecht onverkort geldt. De overheid moet het demonstratierecht van kinderen in de eerste plaats respecteren, beschermen en faciliteren, of zij nu met of zonder hun ouders of verzorgers deelnemen. Uiteraard moeten specifieke gedragingen van ouders of kinderen die wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld, serieus worden opgepakt. Maar een melding simpelweg vanwege deelname aan een protest gaat voorbij aan het demonstratierecht van kinderen. Het

overtreden van een voorschrift of het negeren van een vordering of bevel, betekent niet dat een demonstratie niet meer vreedzaam is en dat demonstranten zich niet meer kunnen beroepen op hun demonstratierecht. Iedere inmenging moet strikt worden getoetst aan de mensenrechten.

Amnesty heeft begrepen dat in ieder geval één ouder tegen wie een melding is gemaakt, hierover een klacht heeft ingediend bij de politie, de Nationale ombudsman en de Kinderombudsvrouw. Amnesty volgt deze klachtbehandeling en verdere ontwikkelingen.

MEER LEZEN

- Rapport Amnesty International, *Ongecontroleerde macht: ID-controles en gegevensverzameling van vreedzame demonstranten in Nederland*. Voor de Engelstalige en Nederlandstalige versie van het rapport, zie: <https://www.amnesty.org/en/documents/eur35/6650/2023/en/>
- Amnesty over surveillance bij demonstraties: <https://www.amnesty.nl/wat-we-doen/tech-en-mensenrechten/surveillance-bij-demonstraties>
- Bepied-me-niet register: <https://www.amnesty.nl/bepied-me-niet>

ⁱ NRC, 'Politie maakte bij Veilig Thuis melding van ouders die kinderen meenamen naar A12-blokkade', 11 september 2023, <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/09/11/demonstreren-is-geen-vorm-van-kindermishandeling>

AD, 'Ruan (6) met moeder opgepakt bij A12-blokkade, nu volgt Veilig Thuis-melding: 'Dit is pure intimidatie'', 11 september 2023, <https://www.ad.nl/binnenland/ruan-6-met-moeder-opgepakt-bij-a12-blokkade-nu-volgt-veilig-thuis-melding-dit-is-pure-intimidatie~add4b52f/>

NOS, 'Veilig Thuis 'ontstemd' over meldingen politie over kinderen A12-activisten', 11 september 2023, <https://nos.nl/artikel/2490158-veilig-thuis-ontstemd-over-meldingen-politie-over-kinderen-a12-activisten>

ⁱⁱ Den Haag, Verslag van de openbare vergadering van de commissie Bestuur, 27 september 2023, <https://denhaag.raadsinformatie.nl/document/13233889/2>

Gemeente Amsterdam, Raadscommissieverslag, 14 september 2023, https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/13293828/1/Definitief_verslag_raadscommissie_Algemene_Zaken_14-09-2023

Zie ook: Parool, 'Halsema noemt melding van kindermishandeling na demonstreren 'niet aanvaardbaar'', 14 september 2023, <https://www.parool.nl/amsterdam/halsema-noemt-melding-van-kindermishandeling-na-demonstreren-niet-aanvaardbaar~b425c2d5/>

ⁱⁱⁱ Politie, 'Documenten inzake docs Veilig Thuis', 28 december 2023, p. 20 en 32, <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/wet-open-overheid/00-landelijk/documenten-vt-nav-demo/documenten-inzake-docs-veilig-thuis.pdf>

^{iv} Politie, 'Documenten inzake docs Veilig Thuis', 28 december 2023, p. 32, <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/wet-open-overheid/00-landelijk/documenten-vt-nav-demo/documenten-inzake-docs-veilig-thuis.pdf>

^v Voor meer over het *chilling effect* van surveillance rondom protest, zie Amnesty International, *Ongecontroleerde macht*, nieuwsbericht en rapport via: <https://www.amnesty.nl/actueel/politie-schendt-rechten-van-demonstranten>

^{vi} Veilig Thuis en Politie, *Privacy Impact Assessment: Politiemeldingen aan Veilig Thuis (VT-melding)*, augustus 2019, p. 17, beschikbaar via: Politie, 'Documenten inzake docs Veilig Thuis', 28 december 2023,

---

<https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/wet-open-overheid/00-landelijk/documenten-vt-nav-demo/documenten-inzake-docs-veilig-thuis.pdf>

^{vii} Veilig Thuis en Politie, *Privacy Impact Assessment: Politiemeldingen aan Veilig Thuis (VT-melding)*, augustus 2019, p. 8.

Zie ook: *Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019*, vastgesteld op 25 september 2018, https://veiligthuis.nl/wp-content/uploads/2018/12/Veiligthuis-interactief-protocol_v3.pdf

Afwegingskader Meldcode, 'Veelgestelde vragen', <https://afwegingskadermeldcode.nl/veelgestelde-vragen>

^{viii} Amnesty International, *Demonstratierecht onder druk. Regels en praktijk in Nederland moeten beter*, november 2022, beschikbaar via: <https://www.amnesty.nl/wat-we-doen/demonstratierecht-in-nederland/rapport>

^{ix} Amnesty International, *Demonstratierecht onder druk*, november 2022.

^x Zie ook Amnesty International, 'Een week klimaatdemonstraties: vijf opvallende zaken', 18 september 2023, <https://www.amnesty.nl/actueel/een-week-klimaatdemonstraties-vijf-opvallende-zaken>

^{xi} Nationale ombudsman, *Demonstreren, een schurend grondrecht?* 14 maart 2018.

^{xii} Politie, 'Document inzake meldingen VT nav minderjarigen bij demonstraties en voetbalwedstrijden', 21 november 2023, <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/wet-open-overheid/00-landelijk/meldingen-vt-nav-minderjarigen-bij-demo-en-vbw/document-inzake-meldingen-vt-nav-minderjarigen-bij-demonstraties-en-voetbalwedstrijden.pdf.pdf>

Ook in haar reactie op de Veilig Thuis-meldingen in september 2023 liet de politie Kinderrechten onbenoemd, zie: Politie, 'Veilig Thuis-melding bij demo naar eer en geweten', 12 september 2023,

<https://www.politie.nl/nieuws/2023/september/12/00-veilig-thuis.html>

^{xiii} Politie, '(2023) Meldingen aan Veilig Thuis n.a.v. minderjarigen bij demonstraties en voetbalwedstrijden', 21 november 2023, <https://www.politie.nl/wet-open-overheid/woo-verzoeken/korpsstaf/2023-meldingen-aan-veilig-thuis-n.a.v.-minderjarigen-bij-demonstraties-en-voetbalwedstrijden.html>

Politie, '(2023) Documenten Veilig Thuis naar aanleiding van demonstraties', 28 december 2023, <https://www.politie.nl/wet-open-overheid/woo-verzoeken/korpsstaf/2023-documenten-veilig-thuis-nav-demo.html>

^{xiv} Amnesty International, *Demonstratierecht onder druk*, november 2022, p. 34.

^{xv} Amnesty International, *Demonstratierecht onder druk*, november 2022, p. 35.

^{xvi} Child Rights Connect, *The Rights of Child Human Rights Defenders: Implementation Guide*, 2020, p. 64; Unicef, *Free and safe to protest: policing assemblies involving children*, 2023, p. 4.

^{xvii} Over de risico's en regels met betrekking tot de waterwerper, zie: Amnesty International, 'Vijf vragen over de inzet van het waterkanon bij (vreedzame) demonstraties', <https://www.amnesty.nl/vijf-vragen-over-de-inzet-van-het-waterkanon-bij-vreedzame-demonstraties>

^{xviii} Child Rights Connect, *The Rights of Child Human Rights Defenders: Implementation Guide*, 2020, p. 67; OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (2019) *Monitoring of Freedom of Peaceful Assembly in Selected OSCE Participating States*, para. 245; Unicef, *Free and safe to protest: policing assemblies involving children*, 2023, p. 34.

^{xix} Zie Amnesty International, *Demonstratierecht onder druk*, november 2022, p. 57, met verwijzing naar: *Use of Force: Guidelines for Implementation of the UN Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials*, augustus 2015.

^{xx} Zie Amnesty International, *Demonstratierecht onder druk*, november 2022, p. 63.

^{xxi} Amnesty International, *Ongecontroleerde Macht*, 1 juni 2023. Zie ook <https://www.kinderrechten.nl/thema-privacy/>

^{xxii} Unicef, *Free and safe to protest: policing assemblies involving children*, 2023, p. 28-30.

^{xxiii} Child Rights Connect, *The Rights of Child Human Rights Defenders: Implementation Guide*, 2020, p. 61; Unicef, *Free and safe to protest: policing assemblies involving children*, 2023, p. 7-9.

^{xxiv} Amnesty International, *Demonstratierecht onder druk*, november 2022, p. 23-24; Unicef, *Free and safe to protest: policing assemblies involving children*, 2023, p. 10-11.

^{xxv} VN Mensenrechtencomité, Algemeen Commentaar 37 (2020) over het recht op vreedzame vergadering (artikel 21), 17 sept 2020, CCPR/C/GC/37 par. 7 en 44.

^{xxvi} Child Rights Connect, *The Rights of Child Human Rights Defenders: Implementation Guide*, 2020, p. 63; Unicef, *Free and safe to protest: policing assemblies involving children*, 2023, p. 3-4.

^{xxvii} Unicef, *Free and safe to protest: policing assemblies involving children*, 2023, p. 7.

-
- ^{xxxviii} Child Rights Connect, *The Rights of Child Human Rights Defenders: Implementation Guide*, 2020, p. 67; Unicef, *Free and safe to protest: policing assemblies involving children*, 2023, p. 9 en 12.
- ^{xxxix} Zie ook: Kinderombudsman, 'Uitleg Stappenplan Het beste besluit voor het kind', <https://www.kinderombudsman.nl/uitleg-stappenplan-het-beste-besluit-voor-het-kind>
- ^{xxx} Oorspronkelijke tekst: "The Special Rapporteur echoes calls by the Committee for "children to be embraced as active participants and owners of decisions being made that will impact on their future well-being." UN General Assembly, "Exercise of the rights to freedom of peaceful assembly and of association as essential to advancing climate justice", A/76/222, 23 juli 2021, para. 73.
- ^{xxxi} Kinderombudsman, *Als je het ons vraagt*, 17 november 2022, beschikbaar via: <https://www.kinderombudsman.nl/publicaties/als-je-het-ons-vraagt-2022>
- ^{xxxii} Trouw, 'Mogen kinderen demonstreren? Vijf vragen aan de Kinderombudsvrouw', 12 september 2023, <https://www.trouw.nl/binnenland/mogen-kinderen-demonstreren-vijf-vragen-aan-de-kinderombudsvrouw~bc466913/>
- ^{xxxiii} Child Rights Connect, *The Rights of Child Human Rights Defenders: Implementation Guide*, 2020, p. 67; Unicef, *Free and safe to protest: policing assemblies involving children*, 2023, p. 10-11.
- ^{xxxiv} Politie, 'Veilig Thuis-melding bij demo naar eer en geweten', 12 september 2023, <https://www.politie.nl/nieuws/2023/september/12/00-veilig-thuis.html>
- ^{xxxv} @Voorzitter_ACP, 12 september 2023, https://twitter.com/Voorzitter_ACP/status/1701485928970088814
- ^{xxxvi} Politie, 'Document inzake meldingen VT nav minderjarigen bij demonstraties en voetbalwedstrijden', 21 november 2023, p. 1.
- ^{xxxvii} Veilig Thuis en Politie, *Privacy Impact Assessment: Politiemeldingen aan Veilig Thuis (VT-melding)*, augustus 2019, p. 9.
- ^{xxxviii} Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Veilig Thuis, Openbaar Ministerie en Politie, *Model voor de samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis, Politie en OM*, september 2015, p. 7 onder (f), https://vng.nl/files/vng/publicaties/2015/201509_model_voor_de_samenwerkingsafspraken.pdf
- ^{xxxix} Veilig Thuis en Politie, *Privacy Impact Assessment: Politiemeldingen aan Veilig Thuis (VT-melding)*, augustus 2019, p. 17.
- ^{xl} Politie, Besluit op Woo-verzoek, 28 december 2023, p. 3, <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/wet-open-overheid/00-landelijk/documenten-vt-nav-demo/besluit-inzake-docs-veilig-thuis.pdf>